

[Aksel Larsen.]

fremsætte forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en afrustningskommission.

Som man vil se, er det identisk med det forslag til beslutning, som vi fremsatte i foråret 1963, og som efter en førstebehandling her i tinget henvistes til et udvalg, der imidlertid på grund af det ret sene tidspunkt og folketingets øvrige meget arbejdsstof ikke formåede at færdiggøre sit arbejde og afgive betænkning.

Jeg kan i alt væsentligt henvise til den fremsættelsestale, vort partis ordfører holdt ved forslaget fremsættelse i det foregående folketingsår, og i øvrigt til de bemærkninger, der fremsattes ved forslaget første behandling i april måned. Jeg vil dog kort fremføre nogle grundlæggende betragtninger.

Det er vor opfattelse — og jeg tror, vi deler den med alle andre — at med de forfærdende ødelæggelsesvåben, staterne nu råder over, vil en ny storkrig blive af en frygtelig virkning og måske medføre udslettelse af menneskeheden eller i hvert fald af det, vi kalder den menneskelige civilisation. Derfor er det hovedopgaven fremfor alle andre opgaver at forhindre en sådan storkrig, og ethvert bidrag hertil vil være af væsentlig betydning. Moskvaaftalen om stop for prøvesprængninger med kernevåben er et meget betydeligt fremskridt, og alt må gøres, for at den kan blive fulgt af yderligere skridt på den internationale afspændings vej, herunder også international nedrustning med det mål at nå til total afrustning og umuliggørelse af krig.

Hertil kommer, at ligesom krig er destruktiv, er investeringer i militærvæsen uproduktive; de tjener til at gøre hvert enkelt land fattigere og til at hæmme eller forhindre økonomiske og sociale fremskridt. Dette er almindeligt anerkendt og er også fastslået i den rapport, der er udarbejdet af en komité, som var nedsat af De Forenede Nationers økonomiske og sociale råd med den opgave at undersøge, om afrustning skønnedes mulig, og hvilke øko-

nomiske og sociale konsekvenser den ville have.

Som tinget vil vide, kom denne komité til det resultat, at der ikke er økonomiske eller tekniske hindringer for nedrustning og afrustning. I komiteens rapport siges det, at de økonomiske problemer i forbindelse med afrustningen — herunder også nødvendige produktionsomlægninger — forholdsvis let lader sig løse ved passende internationale foranstaltninger. Videre siger rapporten, at nedrustning vil fremme verdenshandelen, vil være til fordel for alle nationers industrier, vil bidrage til at fremme beskæftigelsen og højne levestandarden kloben over, og at nedrustning vil bidrage til et større økonomisk væksttempo end det nuværende, hvorunder staternes samlede militærudgifter må anslås til mindst 120 milliarder dollars om året.

Vanskelighederne ved at gennemføre international nedrustning er altså ikke af økonomisk art, men derimod af politisk, idet de forskellige stater og magtgrupperinger hævder, at de af frygt for andre staters eller magtgruppers militære styrke ikke kan indlade sig på afrustning eller blot mærkbar begrænsning af rustningernes omfang. Det har i den forbindelse været hævdet, at nedrustning kun bør og kan ske efter internationale aftaler med den fornødne kontrol, og at det kan få farlige følger, hvis den eksisterende magtbalance forrykkes. Trods mange og langvarige nedrustningsforhandlinger er de hidtidige resultater af disse små, ja, mens der forhandles om nedrustning, forøgede stater og magtgrupper deres militære potentiel.

Det er vor opfattelse, at når en stat, den være aldrig så lille, tager praktisk fat på at nedruste med total afrustning som endeligt mål, vil dette kunne have en betydelig international virkning derved, at det kan påvirke befolkningen i andre lande til at ønske og kræve, at disse følger det givne eksempel. Det er endvidere vor opfattelse, at selv om Danmark — hvad vi beklager — er deltager i en militær magtgrup-